

Asia: VN/24207/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle ulkomaalaislain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Ehdotuksen suoja-aika, jona aikana oleskelulupaa ei saisi peruuttaa, kun työntekijä jää työttömäksi / The proposed term of protection during which a residence permit of an employee who has become unemployed could not be withdrawn

Antaako sääntelyehdotus riittävän pitkän suoja-ajan etsiä uusi työpaikka?

Does the proposed regulation provide a sufficiently long term of protection for holders of work-based residence permits to find a new job?

Ei / No

Perustelut vastaukselle ja muut mahdolliset huomiot sääntelyehdotuksesta

Statement of reasons for the response and other possible comments on the proposed regulation

Lakiesityksen perusteluissa todetaan, että esityksellä tavoitellaan, että ulkomainen työvoima pysyisi maassa ja mahdollisen työttömyyden aikana löytäisi uuden työpaikan ja saisi sitä kautta perusteen jatkaa maassa oleskelua, ja että Suomeen kotoutuneelle olisi mahdollista jatkaa asumista Suomessa eikä perheen aikuisten ja lasten sosiaalisiin verkostoihin ja toimintaympäristöihin tulisi keskeytystä tai muutosta.

Jotta hallituksen asettamaan tavoitteeseen päästäisiin, kolmen kuukauden suoja-aika voidaan pitää riittämättömänä siksi, että työnantajien rekrytointiprosessit saattavat olla pitkiä hakuajasta työn aloittamiseen ja toisaalta siksi, että tutkitustikin ulkomaalaisen työllistyminen vie pidemmän ajan kuin ns. kantasuomalaisen. Suoja-aikaa tulisikin pidentää vähintään kuuteen kuukauteen kaikkien työperäisten oleskelulupatyyppeiden tai aiemmasta oleskeluluvan kestosta huolimatta. Mikäli suoja-ajan pituus olisi yhtä pitkä kaikissa tilanteissa, se edistäisi myös yhdenvertaisuutta, eikä asettaisi eri ammattialoilla työskenteleviä ihmisiä eriarvoiseen asemaan.

Maahan muuttaneiden työllistymisestä tehtyjen tutkimusten mukaan heidän työllistyminen vie pidemmän ajan muun muassa siitä syystä, että heillä ei ole riittävästi tietoa työllistymismahdollisuuksista ja työmarkkinoiden toiminnasta eikä työllistymistä edistäviä verkostoja. Monella työperäisesti Suomeen muuttaneella ei ole myöskään riittävästi kielitaitoa ja keinoja työnhakuun, vaikka hänellä muu ammattitaito olisikin. Hallituksen asettaman tavoitteen

toteutumiseksi tulisikin työttömäksi jäävälle ulkomaalaiselle järjestää myös kohdennettua, työnhakua tukevaa neuvontaa ja kehittää kohderyhmälle räätälöityä työvoimapalveluja.

Varsinkin niissä tapauksissa, joissa työperäisen oleskeluluvan haltijan perhe on muuttanut hänen mukanaan Suomeen kolmen, ja jopa kuuden kuukauden, suoja-aika voi olla liian lyhyt. Työsuhteen päättymisestä johtuva oleskeluluvan tai palkansaannin katkeaminen koskettaa itse työntekijän lisäksi hänen perhettään myös täyttymättömän toimeentuloedellytyksen kautta, jolloin koko tai osa perheestä on velvoitettu poistumaan maasta. Lapset voivat olla päivähoidossa tai koulussa, mikä vaikeuttaa niin kotimaahan paluuta kuin nopeaa muuttoa Suomen sisällä työn perässä. Onkin tärkeää, että näissä tilanteissa työttömäksi jäävä ulkomaalainen saa tarpeensa mukaista neuvontaa lain mahdollisuuksista työllistymiseen sekä koko perheen tilanteen huomioivaa ohjausta ja tukea.

Työnantajan ilmoittamisvelvollisuus, kun työntekijän työt loppuvat, ja siihen liitettävä sanktion uhka / Employer's obligation to notify when the employee's work ends and the related threat of sanction

Onko esitys ilmoittamisen määräajoista 7/10 päivää riittävä?
Is the proposed time limit of 7/10 days for notifications sufficient?

Kyllä / Yes

Perustelut vastaukselle ja muut mahdolliset huomiot sääntelyehdotuksesta
Statement of reasons for the response and other possible comments on the proposed regulation

-

Onko voimassa olevan sanktiosääntelyn (esim. ulkomaalaislain 186-189 §, rikoslaki) soveltaminen riittävää ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnistä?

Is the application of the current regulation on sanctions (e.g. sections 186-189 of the Aliens Act, Criminal Code) sufficient for cases where the duty to notify has been neglected?

Kyllä / Yes

Perustelut vastaukselle ja muut mahdolliset huomiot sääntelyehdotuksesta
Statement of reasons for the response and other possible comments on the proposed regulation

Laissa määritelty sanktiot ovat riittäviä. Ilmoitusvelvollisuuden valvontajärjestelmää tulisi kuitenkin kehittää lain toteutumisen varmistamiseksi. Mikäli lainsäädännön muutokset astuvat voimaan, on tärkeää huolehtia tiedotuksesta, jotta työnantajat saavat tiedon uusista velvoitteista varsinkin, kun sääntöjen noudattamatta jättäminen voi johtaa sanktioihin.

Työnteko-oikeuden laajentaminen työvoimapula-aloille ja asetuksenantovaltuutus / Extension of the right to work to sectors suffering from labour shortages and the authorisation to issue decrees

Mahdolliset huomiot sääntelyehdotuksesta
Possible comments on the proposed regulation

Lähtökohtaisesti Varsinais-Suomen hyvinvointialue pitää hyvänä lakimuutokseen liittyvää asetuksenantovaltuutta valtakunnallisista työvoimapula-aloista ja sen tavoitetta, että siinä todetuille työvoimapula-aloille olisi nykyistä paremmin saatavilla työvoimaa. Nyt asetusehdotuksen listauksessa on useita sosiaali- ja terveysalan ammatteja. Vaikkei asetus ja muutos laeissa koko sote-alan työvoimapulaa ratkaisekaan, se tuonee joustavuutta ulkomaalaisten rekrytointiin alalle mahdollistaessaan työntekijän oleskeluluvan haltijan tehdä muitakin töitä kuin niitä, jota varten hänen oleskelulupansa on myönnetty. Samalla hyvinvointialue huomauttaa, että laadittavaa valtioneuvoston asetusta työvoimapula-aloista tulee seurata jatkuvasti ja päivittää tarvittaessa.

Muuta lausuttavaa esityksestä / Other comments on the proposal

Mahdolliset muut huomiot esityksestä **Possible other comments on the proposal**

Ei muuta lausuttavaa.

Parpo Antti
Varsinais-Suomen hyvinvointialue - järjestämisjohtaja